

RAADZAAL STADHUIS ROTTERDAM

Raadzaal Rotterdam Stadhuis

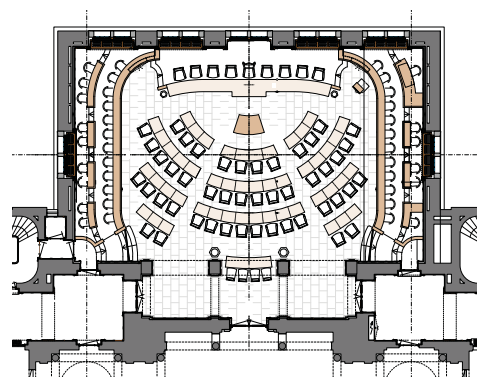
Het Rotterdamse stadhuis is een van de weinige gebouwen die op 14 mei 1940 de bommenregen heeft getrotseerd. deMunnik-deJong architecten en Evelyne Merkx (Merk X) zijn verantwoordelijk voor de renovatie en het ruimtelijk ontwerp van de historische raadzaal. Een belangrijke mijlpaal in de algehele renovatie van het Stadhuis, die inmiddels zo'n acht jaar beslaat.

Jaren van intensief gebruik en incidentele verbouwingen van de raadzaal hadden het ontwerp van Henri Evers uit 1914-1920 geen recht gedaan. De ontwerpers stripten het interieur van latere toevoegingen, om het vervolgens aan te passen aan de wensen van deze tijd. Belangrijkste uitgangspunt was dat de nieuwe interieuringsrepen moesten voortbouwen op het bestaande, zonder afbreuk te doen aan het oorspronkelijke ontwerp.

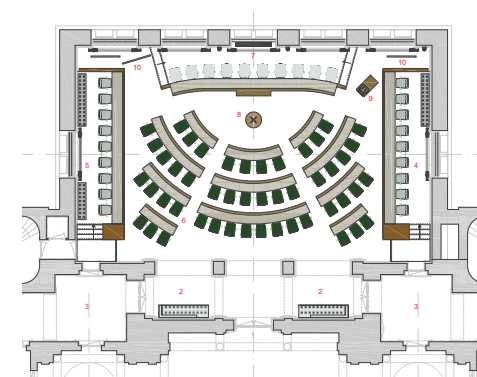
Aanleiding van de renovatie van de raadzaal was de verbetering van het werk- en zitcomfort van de raadsleden en verbetering van de klimaatbeheersing van de ruimte. Bovendien maakten de digitale stemmogelijkheden en tv-uitzendingen van de vergaderingen een betere inpassing van audiovisuele installaties noodzakelijk. Om de oorspronkelijke heldere structuur van het interieur weer zichtbaar te maken, zijn de in de jaren '60 toegevoegde tribunes en trapjes verwijderd. De nieuw ingrepen, kleuren en het meubilair zijn zorgvuldig afgestemd op het oorspronkelijke ontwerp en sluiten aan op de eerdere renovaties uitgevoerd door Merkx+Girod architecten.

De chique uitstraling van het gebouw in beaux-arts-stijl is versterkt door subtiele accenten, zoals een nieuw Jugendstil-achtig bloemenmotief en details van gebronsd messing. De raadzaal 'twinkelt' weer, zij het op een ingetogen manier. Door het oorspronkelijke ontwerp van Evers in zijn waarde te laten, is een helder en evenwichtig totaalbeeld ontstaan: oud en nieuw lopen naadloos in elkaar over, alsof het interieur altijd zo is geweest.

De raadzaal, op de eerste verdieping oostelijk van de hal, is een rechthoekige ruimte met een publieks-tribune boven de ingang en eikenhouten lambriseringen. Tijdens een verbouwing in 1964 zijn de pers- en ambtenarentribunes vergroot en door middel van gebogen fronten aan de achterwand verbonden. Om de tribunes te ontsluiten, zijn er destijds verschillende trappetjes geplaatst die afbreuk doen aan de oorspronkelijk heldere indeling van de ruimte. De architecten hebben de oorspronkelijke lambriseringen in oude luister hersteld, de vensterbanken op gelijke hoogte gebracht en de twee tribunes, die kleefden aan de achterwand en collegetafel, hiervan los gemaakt, waardoor ze weer als heldere volumes in de ruimte staan.

bestaande situatie

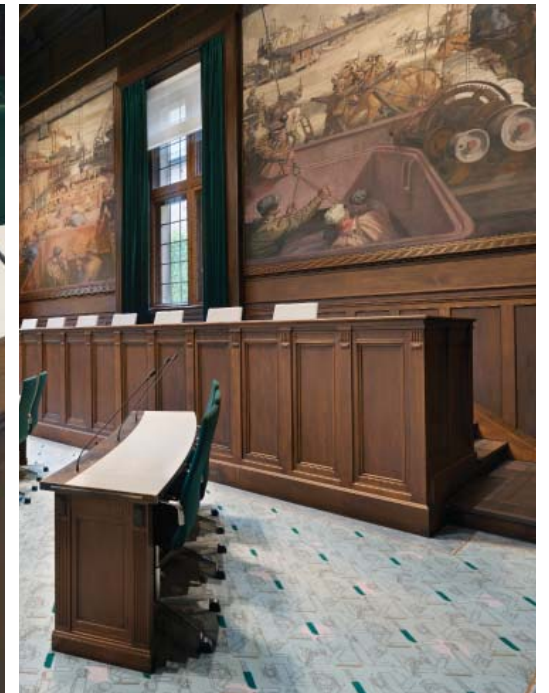
nieuwe situatie

Een belangrijke ingreep betreft de wand achter de collegetafel: de kozijnontimmeringen zijn opgedikt, zodat de overgordijnen tot de grond reiken en de zaal een allure krijgt die recht doet aan zijn functie. De achterwand is voorzien van een nieuwe stoffen wandbespanning, geproduceerd in samenwerking met het Textiel-Lab in Tilburg. In de leegte achter de wandbespanning zijn leidingwerk van installaties en de luidsprekers weggewerkt. Boven de wandbespanning is een 'kuif' aangebracht, die de kozijnontimmeringen met elkaar verbindt en van de wand één samenhangend geheel maakt. In deze 'kuif' is met behulp van lasersnijtechniek een bloemmotief verwerkt. Het patroon is ontleend aan motieven elders in het stadhuis. Achter het motief zit een spiegellende laag, wat een subtiel glinsterend effect geeft als er licht op valt.

Om de instroom van het daglicht optimaal te regelen, is er gekozen voor drie lagen raamstoffering: een rolgordijn om de zon te weren, een vouwgordijn om het licht te filteren en overgordijnen ten behoeve van de aankleding en akoestiek. Wanneer het rolgordijn naar beneden is, sluit ook altijd het vouwgordijn, waardoor de zonwering uit het zicht blijft. Het vouwgordijn werkt afhankelijk van het rolgordijn om de gewenste in- en uitkijk te bewerkstelligen.

Alle tafels zijn zorgvuldig gerestaureerd en voorzien van nieuwe werkbladen met een strook van gebronsd messing, waarin alle techniek en benodigde av-installaties voor digitaal stemmen zijn geïntegreerd. De zware houten stoelen zijn vervangen door tijdloze stoelen van Arne Jacobsen (Oxford Chair). In de stoffering van de zitmeubels is gezocht naar eenheid: alle stoelen en bankjes hebben een donkergroene bekleding, overeenstemmend met de kleur van de overgordijnen, met kleine variaties tussen de stoelen van de raadsleden, die van het college van B&W, pers en publiek. Om rust en eenheid te creëren, zijn alle stoelen op gelijke hoogte gesteld.

situatie voor renovatie

RAADZAAL STADHUIS ROTTERDAM

deMunnik-deJong architecten & Merk X

Opdrachtgever Léon Wielaard, vastgoedontwikkelaar bij Gemeente Rotterdam:

“Lange tijd gold de raadzaal als een stoffige bedoeling met een doolhof van trapjes en tribunes die gaandeweg de ruimte hadden verstikt. Door middel van een paar goedgekozen ingrepen, hebben Bert de Munnik en Evelyne Merckx de verborgen kwaliteiten van de ruimte naar boven weten te halen. De wandschilderingen van Richters bijvoorbeeld, oogden altijd donker en grijs, maar komen door de nieuwe verlichting veel beter uit de verf. Of neem de tribunes die in oude luister zijn hersteld; een relatief eenvoudige ingreep met groots effect. Wat me het meest heeft verrast, zijn de eigentijdse toevoegingen. Deze hebben veel minder radicaal uitgekapt dan ik van te voren had gedacht. De kleuren, de combinaties van materialen, de indeling, alles klopt. Dat merk je ook aan de raadsleden, bij wie de nieuwe zaal een zichtbaar gevoel van trots los maakt.”

RAADZAAL STADHUIS ROTTERDAM

deMunnik-deJong architecten & Merck X

RAADZAAL STADHUIS ROTTERDAM

Belangrijk onderdeel van het vernieuwingsproject zijn de acht lichtkronen, geliefde iconen voor raadsleden, medewerkers van het stadhuis en het publiek. Deze waren voorzien van spaarlampen om voldoende licht te genereren voor de TV-opnames van de raadsvergaderingen. De felle lichtbundels overstraalden, wat afbreuk deed aan de sfeer van de monumentale ruimte. De renovatie van de kronen was een project op zichzelf. Met een schitterend resultaat, mede door het vakmanschap, het onverwoestbare optimisme en doorzettingsvermogen van restaurator Huib Nelissen.

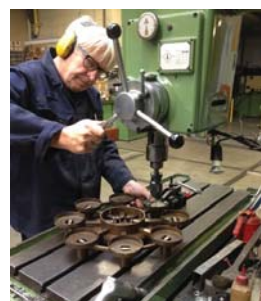
Bij aanvang was er grote twijfel of de luchters behouden konden blijven. De kroonluchters zijn geheel gedemonteerd, schoongemaakt en hersteld. Alle onderdelen nodig voor de modernisering en herstel van de luchters zijn speciaal ontwikkeld en met de hand gemaakt. Mede hierdoor is het mogelijk geworden de kroonluchters te behouden. Om de kracht van het licht in de verschillende richtingen te controleren én om de kronen altijd zo mooi mogelijk laten stralen zijn de oude luchters voorzien van de nieuwste op maat toegesneden lichttechnieken. Met een speciaal aangepaste machine zijn LED-strips heel gelijkmatig om een centrale as van RVS gewikkeld zodat de 'kaarsen' allen hetzelfde gelijkmatige zachte licht geven.

Ook zijn speciale mini LED-elementen ontwikkeld, die handmatig in de honderden decoratieve glazen 'tranen' zijn geplaatst. Uit het zicht, tussen de verschillende lagen 'kaarsen', zijn daarnaast spots geplaatst die zorgen voor een goede werkverlichting en tegelijkertijd het plafond aanlichten. Hierdoor kunnen de acht luchters 'gloeien' en is er tevens voldoende licht voor de TV-opnames.

De wandschilderingen van M.J. Richters, met daarop verwijzingen naar het havenbedrijf, worden aangelicht door hoog - aan de pendels – geplaatste spots, waardoor ze levendig ogen als nooit tevoren. De verlichting is geheel instelbaar en regelbaar, wat het mogelijk maakt verschillende lichtscènes te creëren: bij binnenkomst, bij aanvang van een vergadering of bij een presentatie.

De kunstwerken hebben een eigentijdse equivalent gekregen: op de vloer ligt een speciaal ontworpen en speciaal op maat geproduceerd tapijt met tekeningen van typisch Rotterdamse iconen als hijskranen en containerschepen.

colofon

interieurarchitect	deMunnik-deJong architecten Merk X - Evelyn Merkx
ontwerp team	PutterPartners architecten - Wout Putter BuroMees - Harm Schoone Licht Joost de Beij HE adviseurs Het Oversticht - Dirk Baalman LBP Sight Icrest. multimedia creative(s)
ontwerp kleed	Merk X - Evelyn Merkx Edith van Berkel
boottekeningen	Agata Zwierzyńska
opdrachtgever	Gemeente Rotterdam - Leon Wielaard
locatie	Stadhuis Rotterdam Coolsingel 40
oppervlak	c.a. 230 m2
uitvoering	Burgy bouwbedrijf Hoogendoorn interieurbouw Endenburg Elektrotechniek Jacot Audiovisueel Oostendorp stoffering Carpetmaking TextielLAB Tilburg
uitvoering Kroonluchters	Nelissen decorbouw Haarlem
start uitvoering	augustus 2015
oplevering project incl. kroonluchters	april 2016
Fotografie ©	Roos Aldershoff deMunnik-deJong architecten